

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI
(toliau – Įstatymo projektas)
(TAIS NR. 23-6493)

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos savivaldybių asociacijos 2023-05-15 raštas Nr. (13)-SD-356	2. Pakeisti 6 straipsniu keičiamo 67 straipsnio 1 dalies ketvirtą sakinį ir jį išdėstyti taip: „Vyriausybės nustatytais atvejais mokykloms, klasėms, kuriose mokinių skaičius neatitinka Vyriausybės nustatyto mažiausio ir (arba) didžiausio leistino mokinių skaičiaus, mokymo lėšos iš valstybės biudžeto neskiriamos arba skiriamos mokymo lėšos mažinamos Vyriausybės nustatyta tvarka“. Tvarkoje turi būti įvertintas socialinis ekonominis kontekstas, mokyklos atstumas iki artimiausios atitinkamą programą vykdančios mokyklos. Tai ypač aktualu pasienio savivaldybių teritorijoje esančioms mokykloms (Neringos savivaldybė), kuriose dėl objektyvių priežasčių nesusidaro minimalus mokinių skaičius klasėse.	Neatsižvelgta. Galimybė mažinti ar neskirti finansavimo turi būti įtvirtinta įstatyme. Atvejų, kuomet nesilaikoma nustatytų klasių dydžių gali būti labai įvairių ir ne visais atvejais būtų pagrįsta mažinti ar neskirti finansavimo, todėl siūloma įtvirtinti, kad tai taikoma tik Vyriausybės nustatytais atvejais, kuriuos reglamentuojant būtų įvertintos aplinkybės, susijusios su ugdymo prieinamumu, taip pat būtų įvertintas valstybės biudžeto lėšų naudojimo ekonomiškas, efektyvumas ir rezultatyvumas. Manome, kad Įstatymo projekte Nr. 1 pateikta formuluotė sudaro prielaidas įvertinti LSA minimas aplinkybes, todėl siūlome jos nekeisti. Be to, siūlymas skirti mokymo lėšas iš valstybės biudžeto, kai nevykdomi nustatyti Įstatymo projekte Nr.1 nustatyti kriterijai, prieštarautų visuotinai pripažįstamiems teisės principams: niekas negali turėti naudos iš savo neteisėtų veiksmų (lot. nulus commodum capere de sua injuria propria), o iš ne teisės negali atsirasti teisė (lot. ex injuria jus non oritur). Įstatymo projektu siūloma nuostata siekiama užtikrinti, kad savivaldybių ir valstybinėse mokyklose nebūtų sudaromos mažesnės ar didesnės klasės, nei nustatytas galimas mažiausias ir didžiausias mokinių skaičius.
Lietuvos savivaldybių asociacijos el. paštu persiųstos	„13. Mokykla, skirta šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, ar gimnazija, skirta šalies (regiono) mokiniams, vykdanči kadetų ugdymo programą, bendrojo	Neatsižvelgta. Siūlymas prieštarauja Švietimo įstatymo 36 straipsnio 4 daliai, kurioje nustatyta, kad mokiny, priimtas mokyti į bendrojo ugdymo mokyklą iš nepriskirtos tai mokyklai aptarnavimo teritorijos, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu apgyvendinamas bendrabutyje.

<p>Klaipėdos miesto savivaldybės siūlymas 2023-05-15</p>	<p>ugdymo programas gali vykdyti, jei atitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytus bendruosius kriterijus, šio straipsnio 9, 10, 12 dalyse nustatytus specialiuosius kriterijus ir šiuos kriterijus:</p> <p>1) priima mokinius iš šalies (regiono) teritorijos;</p> <p>2) turi mokyklos bendrąbutį arba turi galimybę mokinius apgyvendinti bendrąbutyje, arba užtikrina jų vežimą į mokyklą ir atgal;“</p> <p>Siūlome išbraukti žodį „bendrąbutyje“, nes yra ir kitokių galimybių apgyvendinti mokinius, pvz., nupirkti butus, kaip tai daroma šeimynoms ar globos namų auklėtiniais, nuomotis privačiame sektoriuje ir pan.</p>	
<p>Kardokų gamtos mokykla, VŠĮ Melkio mokykla, VŠĮ Mokymosi namai „Patirčių slėnis“, VŠĮ 2023 m. gegužės 16 d. Nr.1</p>	<p>SIŪLOME: į tuos punktus kurie netaikomi nevalstybinėms savitą ugdymą teikiančioms mokykloms į terpti „išskyrus nevalstybines savitą ugdymą teikiančias mokyklas“:</p> <p>„8. Mokykla, išskyrus nevalstybines savitą ugdymą teikiančias mokyklas, bendrojo ugdymo programas gali vykdyti, jeigu atitinka šiuos visus bendruosius kriterijus:</p> <p>11. Mokykla, išskyrus nevalstybines savitą ugdymą teikiančias mokyklas, ugdymą grįsti netradicinio ugdymo koncepcija, patvirtinta švietimo, mokslo ir sporto ministro, ir savita pedagogine sistema ar įgyvendinti jos elementus gali, jeigu atitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytus bendruosius kriterijus ir šiuos specialiuosius kriterijus:</p> <p>6 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas Pakeisti 67 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p>	<p>Neatsižvelgta į pasiūlymą nevalstybinėms mokykloms netaikyti Įstatymo projekto Nr. 1 keičiamo Švietimo įstatymo 43 straipsnio 8 ir 11 dalyse nustatytų bendrųjų ir specialiųjų kriterijų. Įstatymo projekto Nr. 1 nustatytų kriterijų taikymas mokykloms neatsižvelgiant į savininką sąlygoja visiems mokiniams lygias galimybes į ugdymo kokybę. Be to, Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768, minėti reikalavimai yra taikomi ir nevalstybinėms mokykloms.</p> <p>Neatsižvelgta į pasiūlymą daryti išimtį nevalstybinėms savitą ugdymą teikiančioms mokykloms Įstatymo projekto Nr. 1 keičiamo Švietimo įstatymo 67 straipsnio 1 dalyje, kurioje numatyta Vyriausybės nustatytais atvejais mokykloms, klasėms, kuriose mokinių skaičius neatitinka Vyriausybės nustatyto mažiausio ir (arba) didžiausio leistino mokinių skaičiaus, mokymo lėšos iš valstybės biudžeto neskiriamos arba skiriamos mokymo lėšos mažinamos Vyriausybės nustatyta tvarka. Manome, kad ne visais atvejais būtų pagrįsta taikyti siūlomą išimtį. Pvz., valstybės biudžeto lėšų naudojimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo prasme būtų nepagrįsta klasei, kurioje mokosi iki 4 mokinių, skirti tokio paties dydžio finansavimą, kaip klasei, kurioje mokosi 8 ir daugiau mokinių. Kadangi</p>

	<p>„1. Formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principai. Mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos, paskirstomos ir naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintus tvarkos aprašus. Šiuose aprašuose nustatytais atvejais savivaldybės turi teisę juose nustatytą dalį mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, paskirstyti ugdymo reikmėms savo nustatyta tvarka. Vyriausybės nustatytais atvejais mokykloms, klasėms, kuriose mokinių skaičius neatitinka Vyriausybės nustatyto mažiausio ir (arba) didžiausio leistino mokinių skaičiaus, mokymo lėšos iš valstybės biudžeto neskiriamos arba skiriamos mokymo lėšos mažinamos Vyriausybės nustatyta tvarka, išskyrus nevalstybines savitą ugdymą teikiančias mokyklas. Tais atvejais, kai mokinių skaičius savivaldybių mokyklų klasėse nesiekia Vyriausybės nustatyto mažiausio leistino mokinių skaičiaus klasėje, bet tokių klasių sudarymas atitinka šio įstatymo 43 straipsnyje ir Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus reikalavimus, mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, sumažinimą savivaldybės padengia iš savivaldybių biudžetų.“</p>	<p>atvejų, kuomet gali būti nesilaikoma nustatytų klasių dydžių gali būti labai įvairių ir ne visais atvejais būtų pagrįsta mažinti ar neskirti finansavimo, siūloma įtvirtinti, kad tai taikoma tik Vyriausybės nustatytais atvejais, kuriuos reglamentuojant būtų įvertintos aplinkybės, susijusios su ugdymo prieinamumu, taip pat būtų įvertintas valstybės biudžeto lėšų naudojimo ekonomiškumas, efektyvumas ir rezultatyvumas.</p>
--	---	---

<p>Lietuvos švietimo ir mokslo profesinė sąjunga 2023-05-16 rašto Nr. Sd-084</p>	<p>1. Projekto 43 str. 8 d. 7 ir 8 p. numato bendruosius kriterijus, kurie skirti tik valstybės ir savivaldybių mokykloms, tačiau jie neapima nevalstybinių mokyklų, kurios sudaro reikšmingą dalį švietimo įstaigų, ir kurioms šie reikalavimai nebus taikomi. Atsižvelgiant į tai, kad nevalstybinėms mokykloms taip pat yra skiriamas finansavimas iš valstybės biudžeto, LŠMPS nuomone, tokie patys kriterijai turi būti taikomi ir nevalstybinėms mokykloms. Dėl šios priežasties, LŠMPS siūlo papildyti 43 str. 7 ir 8 p. ir juos išdėstyti taip: „7) mokinių skaičius valstybės, ir savivaldybės ir nevalstybinės mokyklos klasėse atitinka leistiną mažiausią ir (arba) didžiausią mokinių skaičių, nustatytą Vyriausybės, atsižvelgiant į bendrojo ugdymo programos lygmenį, mokinių individualių ugdymosi poreikių tenkinimą, mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, Vyriausybės nustatytus klasių jungimo principus ir siekiant valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų naudojimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo; 8) mokinių skaičius valstybės, ir savivaldybės ir nevalstybinės mokykloje atitinka leistiną mažiausią mokinių skaičių, nustatytą Vyriausybės, atsižvelgiant į mokyklos tipą, paskirtį, sąlygų sudarymą užtikrinti užsienio kalbų, pasirenkamųjų dalykų, neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimų pasiūlą, tenkinančią individualius mokinių ugdymosi poreikius, valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų naudojimo ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad aiškinant Konstitucijos 70 straipsnio 1 dalį konstitucinio teisinės valstybės principo kontekste, įstatymų leidėjas privalo numatyti pakankamą laikotarpį nuo įstatymo oficialaus paskelbimo iki jo įsigaliojimo (taikymo pradžios), per kurį suinteresuoti asmenys galėtų pasirengti įgyvendinti iš jo kylančius reikalavimus (2013 m. vasario 15 d., 2016 m. vasario 2 d. nutarimai). Atsižvelgiant į minėtą Konstitucinio Teismo doktriną, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. KT40-N4/2023 įsigaliojimo terminą (2024 m. sausio 2 d.), Įstatymų projektuose nauji kriterijai mokykloms nėra keliami. Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančiose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768, kriterijai dėl mažiausio ir didžiausio mokinių skaičių klasėse nevalstybinėms mokykloms nėra taikomi.</p>
---	--	---

	<p>3. Projekto 67 str. 1 d. pirmame sakinyje nustatyta, kad formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti skiriamos lėšos iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų. LŠMPS atkreipia dėmesį, kad siūlomas 1 d. pakeitimas taikomas mokykloms, tačiau nėra aiškiai nurodoma kokioms. Dėl šios priežasties LŠMPS siūlo tikslinti pakeitimo formuluotę ir nurodyti, kad taikoma valstybinėms, savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms. Papildomai LŠMPS atkreipia dėmesį, kad paskutiniame 1 d. pakeitimo sakinyje nustatyta, kad tik savivaldybės padengia lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, sumažinimą. Atsižvelgiant į tai, kad mokyklos gali būti ne tik savivaldybių, bet valstybinės ir nevalstybinės, siūloma papildyti 1 d. paskutinį sakinį, o visą 67 str. 1d. redakciją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principai. Mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos, paskirstomos ir naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintus tvarkos aprašus. Šiuose aprašuose nustatytais atvejais savivaldybės turi teisę juose nustatytą dalį mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, paskirstyti</p>	<p>Neatsižvelgta. Manome, kad pasiūlymas įvardyti valstybines, savivaldybių ir nevalstybines mokyklas yra perteklinis. Įstatymo projektu siekiama būtent savivaldybėms įtvirtinti teisę ir pareigą, dėl objektyvių aplinkybių sumažinus finansavimą iš valstybės biudžeto, sumažintą finansavimo dalį padengti iš savivaldybių biudžetų.</p>
--	--	---

	<p>ugdymo reikmėms savo nustatyta tvarka. Vyriausybės nustatytais atvejais valstybinėms, savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms, klasėms, kuriose mokinių skaičius neatitinka Vyriausybės nustatyto mažiausio ir (arba) didžiausio leistino mokinių skaičiaus, mokymo lėšos iš valstybės biudžeto neskiriamos arba skiriamos mokymo lėšos mažinamos Vyriausybės nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai mokinių skaičius valstybinių, savivaldybių ir nevalstybinių mokyklų klasėse nesiekia Vyriausybės nustatyto mažiausio leistino mokinių skaičiaus klasėje, bet tokių klasių sudarymas atitinka šio įstatymo 43 straipsnyje ir Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus reikalavimus, mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, sumažinimą savivaldybės ar steigėjai padengia iš savivaldybių ar steigėjų biudžetų.“</p>	
	<p>4. LŠMPS atkreipia dėmesį, kad 2021 m. atliko tyrimą dėl ikimokyklinio ugdymo finansavimo, kurio rezultatai rodo, kad šalies savivaldybės, kurių savarankiška neformaliojo švietimo ir švietimo pagalbos užtikrinimo funkcija, tik iš dalies prisideda ar visai neprisideda prie ikimokyklinio ugdymo ir švietimo pagalbos užtikrinimo finansavimo iš savo biudžeto, o finansavimui panaudoja iš valstybės biudžeto skiriamas lėšas. LŠMPS nuomone, labai svarbu vienoje rankose sutelkti tiek švietimo politikos formavimo, tiek ir jos įgyvendinimo funkcijas, kadangi tik taip bus pasiekti teisės aktais numatyti nacionalinės</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymų projektais siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. balandžio 26 d. nutarimą Nr. KT40-N4/2023 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 43 straipsnio 7 dalies, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 patvirtintų Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“. Pateiktas pasiūlymas nėra susijęs su teikiamais Įstatymo projektais, be to, reikalaujantis papildomų valstybės biudžeto lėšų, derinimo su švietimo bendruomene ir suinteresuotomis institucijomis. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. balandžio 26 d. nutarimo įsigaliojimo terminą, teikiamais Įstatymų projektais apsiribojama minėto nutarimo įgyvendinimo tikslais.</p>

	<p>švietimo politikos tikslai bei uždaviniai. Palikus ikimokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą, kaip savivaldybių savarankišką funkciją, tinkamas švietimui skirtų lėšų naudojimas ir savivaldybių dalis ikimokykliniam ugdymui bei švietimo pagalbai nebus užtikrinama. Papildomai LŠMPS primena, kad 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties 2022 m. gruodžio 16 d. pakeitimo 8.12 p. numato įpareigojimą vyriausybei, rengiant atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektus, papildomas valstybės biudžeto lėšas, skirtas švietimo pagalbos ir ikimokyklinio ugdymo finansavimui didinti, skirti savivaldybėms, kaip valstybės biudžeto specialią tikslinę dotaciją savivaldybių biudžetams. Šios nuostatos tikslas – pilnai finansuoti ikimokyklinį ugdymą ir švietimo pagalbą iš valstybės biudžeto, kad šią ugdymo ir pagalbos sritį pasiektų visas veiklai skirtas finansavimas, o ne, kaip parodė tyrimas, tik ta dalis, kuri ateina iš valstybės biudžeto.</p> <p>Atsižvelgiant į pateiktus argumentus, LŠMPS siūlo konceptualiai peržiūrėti Projektą ir numatyti, kad ikimokyklinis ugdymas bei švietimo pagalba būtų pilnai finansuojama iš valstybės biudžeto ir tai būtų savivaldybėms deleguota funkcija.</p>	
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija	<p>1. Pritariame Įstatymo projekto 3 straipsnyje keičiamo įstatymo 43 straipsnio papildymui 8 dalimi, tačiau siūlome remtis bendrojo ugdymo kokybės kriterijų visumą apimančia logika. Keičiamo įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 1 – 8</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo projekte siūlomi bendrojo ugdymo programų vykdymo kriterijai kildinami iš mokinio poreikių tenkinimo perspektyvos ir apima tiek su ugdymo turiniu susijusius dalykus, tiek su ugdymo aplinka susijusius dalykus. Kokybiniai aspektai irgi yra užkoduoti siūlomuose kriterijuose, pvz., švietimo ir mokymosi pagalbos užtikrinime – švietimo</p>

<p>2023-05-16 rašto Nr. 2D-1598</p>	<p>punktuose pateiktus fragmentiškus kriterijus siūlome transformuoti į aiškią logiką turinčias kriterijų kategorijas ir sritis. Siektina, kad susitarus su socialiniais partneriais, tų kriterijų reikšmės būtų apibrėžtos Vyriausybės tvirtinamoje tvarkoje. Tai atitiktų Konstitucinio Teismo nutarimo nuostatas, Švietimo įstatyme nustatytus šveitimo sistemos principus ir nenukryptų nuo jau pasiektų politinių susitarimų. Siūlome tokias bendrojo ugdymo kokybės kriterijų kategorijas ir sritis:</p> <p>a) pradinės sąlygos (pvz.: švietimo standartus ir reikalavimus saugai bei sveikatai atitinkanti mokymosi aplinka, techninė įranga, mokomoji medžiaga, mokinių ir mokytojų darbo krūvis, pedagoginis personalas, pedagogų darbo sąlygos);</p> <p>b) ugdymo procesas (pvz.: mokyklos ugdymo plano atitikimas bendriesiems ugdymo planams, dalykų pasirinkimo galimybės, neformaliojo švietimo galimybės, vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius, švietimo pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, bendradarbiavimo kultūra, edukacinė pagalba vaikams iš nepalankios socialinės, ekonominės, kultūrinės aplinkos);</p> <p>c) rezultatų kokybė (pvz.: mokinių pasiekimų rezultatai, individuali mokinių pažanga, mokinių pasiekimų skirtumų mažėjimas, mokyklos veiklos efektyvumas savivaldybės mokyklų kontekste).</p>	<p>veiksmingumo didinimas (turimais ištekliais pasiekti įmanomai didesnių/geresnių rezultatų), mokytojų kvalifikacija – yra vienas iš svarbiausių veiksnių, įtakančių kiekvieno vaiko sėkmę plačiąja prasme, įskaitant tai, ką matuojame, kaip pasiekimą (pavyzdžiui, matematikos valstybinio brandos egzamino rezultatai), tiek tai, ką nematuojame taip aiškiai (pilietiškumas, tolerancija, mokėjimas mokytis); ugdymo plane ir mokinių ugdymo(si) apskaitai – nuolatinis pažangos stebėjimas ir t. t.</p>
	<p>2. Siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 3 straipsnyje keičiamo įstatymo 43 straipsnio papildymo naujomis 9 – 15 dalimis, nes jose numatytos išskirtinės sąlygos ir galimybė kai</p>	<p>Neatsižvelgta. Švietimo įstatyme įteisintos mokyklos tam tikrai specializuoto ugdymo kryptčiai gabiems mokiniams (9 str. 2 d., 10 str. 3 d., 11 str. 3 d., 41 str. 7 d.). Bendrasis ugdymas gali būti vykdomas kartu su dailės, muzikiniu, meniniu, sportiniu ar kitu ugdymu pagal specializuoto</p>

	<p>kurioms bendrojo ugdymo mokyklų grupėms atrankos būdu priimti vaikus, taip diskriminuojant mokinius dėl specialiųjų ugdymosi poreikių. Specialieji kriterijai neturėtų pažeisti lygių galimybių ir įtraukties principų švietime. Specialiuosius kriterijus reikėtų taikyti sprendžiant socialinės, ekonominės, kultūrinės atskirties ir mokinių pasiekimų atotrūkio problemas. Pabrėžiame, kad 2024 m. rugsėjo 1 d. pilna apimtimi įsigalioja įstatymo nuostata, įpareigojanti visas privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančias mokyklas ir kitus švietimo teikėjus įgyvendinti įtraukųjį ugdymą, sudarant mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, sąlygas ugdytis kartu su savo bendraamžiais.</p>	<p>ugdymo krypties programas. Švietimo įstatymo 28 str. 4 d. nustatyta, kad švietimo, mokslo ir sporto mokslo ministras kartu su savivaldybėmis ir Vyriausybė užtikrina pakankamą valstybinių ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų, skirtų šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tinklą (ši nuostata galios ir po 2024 m. rugsėjo 1 d.). Siūlomi specialieji kriterijai nesudaro išskirtinių sąlygų ir galimybių, nėra diskriminuojantys, nepažeidžia lygių galimybių ir įtraukties principų. Siūloma, kad į mokyklas, vykdančias specializuoto ugdymo krypties programas, būtų priimami tik atitinkamai specializuoto ugdymo kryptčiai gabūs mokiniai, į specialiąsias mokyklas – turintys tik didelius ar labai didelius specialiuosius ugdymosi poreikius.</p>
	<p>3. Nepritariame siūlomai Įstatymo projekto 6 straipsnyje keičiamo įstatymo 67 straipsnio 1 dalies nuostatai, kai vien tik dėl kiekybinių kriterijų mokiniams (mokykloms) neskiriamos arba mažinamos mokymo lėšos iš valstybės biudžeto. Tokia nuostata pažeidžia lygių galimybių principą, be to, gali sąlygoti nepageidaujamas arba net nelogiškas pasekmes, kai aukštus mokslo pasiekimus turinčios, bet formalus mokinių skaičiaus neatitinkančios mokyklos būtų galimai net uždaromos, o kitos – tik formalius mokinių skaičius atitinkančios, nors prastus mokymo rezultatus pasiekiančios mokyklos toliau veiktų vien dėl formaliosios atitikties. Švietimo įstatyme svarbu, visų pirma, įtvirtinti kokybinius kriterijus, numatyti</p>	<p>Neatsižvelgta. Pritariame, kad mokinių pasiekimai yra svarbus kokybinis mokyklų veiklos rodiklis, tačiau tam, kad būtų pasiektas tam tikras veiklos rezultatas (atkreiptinas dėmesys, kad mokinių pasiekimai tai yra rezultato rodiklis), pirmiausia turi būti sudarytos sąlygos jam siekti ir, kuriant šias sąlygas, svarbūs indėlio rodikliai, kurie yra ne tik kokybiniai, bet ir kiekybiniai. Mokinių skaičiaus rodiklis yra svarbus keliais aspektais. Pirmiausia, didžiausio leistino mokinių skaičiaus nesilaikymas reiškia perpildytas klases, didesnę mokytojo krūvį ir darbo sudėtingumą (apibendrinant – prastesnes ugdymo sąlygas), todėl svarbu nustatyti tam tikras poveikio priemones, kad neliktų paskatų faktiškai formuoti mažesnę klasių skaičių, nei skaičius, kuriam skiriamas finansavimas (suformavus mažiau klasių, taupomos darbo užmokesčio lėšos, nes reikia mažiau mokytojų, tačiau mokinių skaičius tokiose klasėse viršija didžiausią leistiną skaičių). Iš kitos pusės, valstybės ištekliai yra riboti, todėl privalu paisyti valstybės biudžeto lėšų naudojimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo. Mažų klasių ar mokyklų finansavimas reikštų, kad šių</p>

	<p>kokybės vertinimo ir kitas poveikio priemonės mokykloms tais atvejais, kai jų veiklos rezultatai ir mokinių pasiekimai ženkliai atsilieka nuo savivaldybės ir/ar valstybės numatytų rodiklių.</p>	<p>kriterijų nepaisoma. Be to, būtų nepagrįsta ta pačia apimtimi finansuoti klases, kurių mokinių skaičius skiriasi kelis kartus (pvz., skirti tą pačią lėšų sumą klasei, kurioje mokosi 2 mokiniai, ir klasei, kurioje mokosi 8 mokiniai). Mūsų manymu, tokiais atvejais kaip tik būtų pažeistas lygių galimybių principas, nes mokiniams, ugdomiems mažose klasėse, būtų sukurtos išskirtinės ugdymo sąlygos, kurių sukurti visiems šalies mokiniams neleidžia ribotos finansinės galimybės. Manome, kad įstatymo projekte pateikta nuostata sudarys galimybes įvertinti minėtas aplinkybes ir nustatyti atvejus, kada mokymo lėšų skyrimas iš valstybės biudžeto arba finansavimas visa apimtimi yra pagrįstas, o kada nepagrįstas.</p>
	<p>4. Siūlome peržiūrėti Švietimo įstatymo 28 straipsnio nuostatas dėl mokyklų tinklo formavimo principų, atsižvelgiant į regionų perspektyvą ir didėjančio savivaldybių savarankiškumo aspektus. Taip pat siūlome keičiamą įstatymą papildyti nuostata, kad sprendimai dėl mokyklų tinklo turi būti priimami remiantis visų bendrojo ugdymo kokybės kriterijų kategorijas apimančia visuma. Ribinės tam tikrų kriterijų kategorijų reikšmės turi būti numatytos įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo projekto tikslas, atsižvelgus į Konstitucinio Teismo nutarimą specialiuosius ir bendruosius kriterijus, kuriuos atitinkanti mokykla gali vykdyti bendrojo ugdymo programas, nustatyti įstatyme, o ne keisti bendrojo ugdymo mokyklų tinklo kūrimo principus.</p> <p>Be to, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad aiškinant Konstitucijos 70 straipsnio 1 dalį konstitucinio teisinės valstybės principo kontekste, įstatymų leidėjas privalo numatyti pakankamą laikotarpį nuo įstatymo oficialaus paskelbimo iki jo įsigaliojimo (taikymo pradžios), per kurį suinteresuoti asmenys galėtų pasirengti įgyvendinti iš jo kylančius reikalavimus (2013 m. vasario 15 d., 2016 m. vasario 2 d. nutarimai). Atsižvelgiant į minėtą Konstitucinio Teismo doktriną, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. balandžio 26 d. nutarimo Nr. KT40-N4/2023 įsigaliojimo terminą (2024 m. sausio 2 d.), Įstatymų projektuose nėra nustatomas iš esmės naujas reguliavimas dėl nepakankamo termino pasirengti mokyklų tinklo pokyčiams.</p>
	<p>5. Siūlome taikyti veiksmingumo principą ne tik mokinių ugdymo(si), bet ir mokytojų darbo efektyviai fizinei ir informacinei aplinkai. Švietimo įstatymo 46 straipsnis įtvirtina mokinio teisę mokytis saugioje aplinkoje, o 49 straipsnis – mokytojo teisę dirbti saugioje aplinkoje ir turėti</p>	<p>Neatsižvelgta. Siūlomas savivaldybių mokyklų tinklo efektyvumo kriterijus užkoduotas Įstatymo projektu keičiamo 43 str. 8 d. 8 p., o siūlomi kriterijai, susiję su mokymo(si) infrastruktūra, materialiniu švietimo aprūpinimu, kuris būtų privalomas, užtikrinant mokiniams, mokytojams ir kitiems pedagoginiams darbuotojams saugią fizinę, psichinę ir emocinę aplinką, yra Įstatymo projektu keičiamo 43 str. 8 d. 2 ir 3 p.</p>

	tinkamą darbo vietą. Siūlome papildyti Švietimo įstatymo 28 straipsnį bendraisiais kriterijais dėl savivaldybių mokyklų tinklo efektyvumo ir 40 straipsnį nuostatomis, susijusiomis su mokymo(si) infrastruktūra, materialiniu švietimo aprūpinimu, kuris būtų privalomas, užtikrinant mokiniams, mokytojams ir kitiems pedagoginiams darbuotojams saugią fizinę, psichinę ir emocinę aplinką.	
	6. Neaišku, kaip su Konstitucinio Teismo nutarimo įgyvendinimu yra susijęs Įstatymo projekto 2 straipsnyje keičiamo įstatymo 42 straipsnio 1 dalies 3 punkto pakeitimas, apribojantis Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kompetenciją steigti profesinio mokymo įstaigas. Pastebėtina, kad kartu su Įstatymo projektu teikiamas derinti Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas nėra atitinkamai papildomas nuostata, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai galėtų būti profesinio mokymo įstaigų steigėja. Jei šis Įstatymo projekto pakeitimas yra neatsitiktinis, tuomet tokių pakeitimų argumentacija turi būti išsamiai išdėstyta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.	Atsižvelgta iš dalies. Papildytas aiškinamasis raštas. Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas numato, kad viešosios įstaigos steigėju gali būti valstybė, tokiu atveju viešosios įstaigos steigimo sutartis ar steigimo aktas surašomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu dėl viešosios įstaigos steigimo ir valstybei nuosavybės teise priklausančio turto investavimo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatyta tvarka (4 str. 1 ir 4 d.). Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 15 str. numato, kad profesinio mokymo įstaigas gali steigti fiziniai ar juridiniai asmenys ar kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos, o valstybinė profesinio mokymo įstaiga yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip viešoji įstaiga, kurio savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamai Vyriausybė ar jos įgaliota institucija arba įstaiga. Įvertinus šį galiojantį teisinį reglamentavimą, nėra pagrindo Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą papildyti nuostata, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai galėtų būti profesinio mokymo įstaigų steigėja, o esamas Viešųjų įstaigų įstatymo ir Profesinio mokymo įstatymo nustatytas profesinių mokymo įstaigų steigimas yra reglamentuotas ir aiškus.
Lietuvos Valdorfo mokyklų asociacija	Pastebime, kad yra neatitikimų ir neaiškumų naujai atsiradusiose 43 straipsnio 8 ir 11 dalyse. Dalis 8 skyriaus privalomų mokykloms bendrųjų kriterijų prieštarauja Netradicinio ugdymo koncepcijos	Atsižvelgta iš dalies. Įvertinti visi rašte įvardinti aspektai. Kriterijų taikymas aiškiai apibrėžtas nustatant kriterijų turinį, todėl aišku kokie kriterijai taikomi išimtinai valstybės ar savivaldybių mokykloms, o kokie visoms mokykloms.

<p>2023-05-16 raštas Nr. LVMA/2023/05</p>	<p>nuostatomis, dalis kriterijų skirta tik valstybinėms ir savivaldybių mokykloms.</p>	<p>Pažymėtina, kad mokyklos, kuri ugdymą grindžia savita ugdymo sistema, mokyklos ugdymo planas, materialioji aplinka, mokymosi aplinka, mokinių ugdymo(si) apskaita, mokyklos vadovo, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų turimas išsilavinimas ir kvalifikacija turi atitikti teisės aktų reikalavimus. Švietimo įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai sudaro galimybes ugdymą grįsti švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtinta savita pedagogine sistema.</p> <p>Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas taikomas tik biudžetinėms įstaigoms, todėl nevalstybinių mokyklų vadovo pavaduotojam ugdymui ir (ar) ugdymo skyrių vedėjams nėra taikomas.</p>
	<p>Švietimo įstatyme nevalstybinėms savito ugdymo mokykloms netaikyti reikalavimo atitikti visus bendruosius kriterijus: 11. Mokykla ugdymą grįsti netradicinio ugdymo koncepcija, patvirtinta švietimo, mokslo ir sporto ministro, ir savita pedagogine sistema ar įgyvendinti jos elementus gali, jeigu atitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytus bendruosius kriterijus ir šiuos specialiuosius kriterijus.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo projekto Nr. 1 nustatytų bendrųjų kriterijų taikymas mokykloms neatsižvelgiant į savininką ar savitą ugdymą sąlygoja visiems mokiniams lygias galimybes į ugdymo kokybę. Be to, Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768, minėti reikalavimai yra taikomi ir nevalstybinėms mokykloms.</p>